

Трудности и грешки при усвояването на български език в англоговоряща среда

Йорданка Велкова

University College London

1. Грешки на фонетично равнище – ортография и ортоепия:

- трудности в четенето и писането на „ъ“ като [ъ], а не като [y]
- писане на „ия“ вместо „я“ в краесловна позиция след съгласна – *мислия, благодария*
- проблеми при вътресловна асимилация - фонетично писане на представки *под, раз* и др.
- трудности в изписването на „б“, пишат го като шестица
- трудности в артикулирането на „щ“, което трудно свързват със звуковото съчетание в края на английската дума *washed*
- трудности в разпознаването на буквите *ж, ч, ш, щ, џ* и коректното им произношение

2. Грешки на морфологично равнище:

- употреба на определителен член: особено при генерична функция на определителния член в множествено число, тъй като в английски липсва член в случаи като *Котките са мързеливи животни* = *Cats are lazy animals*;
- честа грешка в членуването на подлог в първа позиция или около глагола „съм“ - най-често липсва член;
- липса на определителен член при съществителни имена, които са обект на глаголното действие на префигирани глаголи (*из, на-* и др. представки), които изискват обектът след тях да е определен – лексикално или граматично: *изтих кафе* *вм. изтих едно кафе, кафето* и т.н.;

- грешка в употребата на показателните местоимения *това-онова* заради влиянието на английския:

- когато обектът е в ръката на говорещия (*Какво е онова?* вм. *Какво е това?*) заради влиянието на английското *What is that?*

- когато референтът на *това* е изказване, дума или фраза, част от предходното изречение/изказване: *като казваш онова* вм. *като казваш това*

- грешка в употребата на „се“ и „си“ със или без обект – *мия се ръцете* вм. *мия си ръцете* ;

- грешки в употребата на двувидови глаголи

- грешки в употребата на свършен и несвършен вид в конструкции с „щом“ и „след като“, „преди да“, в които глаголът след съюзите обикновено е в свършен вид, а глаголът в главното изречение - в несвършен вид: *Щом свърши (св.) работа, се прибирам (несв. вид) вкъщи.*

- грешки в употребата на аорист и перфект в предаването на минало събитие, което не е част от собствения опит (свидетелска и несвидетелска гледна точка):

Шекспир беше вм. *Шекспир е бил*;

- грешки, свързани с гледната точка на разказвача: особено в употребата на сегашно време, аорист или имперфект в подчинени изречения от типа:

Те видяха, че отварят/отваряха/отвориха магазина;

- трудности с евиденциалните конструкции – те най-често са на ниво разпознаване и коректно превеждане, но по-рядко минават на ниво употреба в устната реч;

- трудности в разбирането на понятието „обратно обръщение“ и съответно в намирането на еквивалент при превод:

Ела, баба/баби/бабче, да ти дам нещо; Кажу, какво има!

- Трудности при превода на деминутиви и по-конкретно - разграничаването на умалителното от умилителното им значение или тяхното смесване (деминутиви се откриват често в приказките, които превеждаме):

Бабичката се прибра полека-лека в къщичката си в гората;

3. Грешки на синтактично равнище:

- Словоред на формите на гл. „съм“ в конструкции:

- с подлог и без подлог: *Аз съм добре./ Добре съм.*

- в началото на изречение: често започват изречение с гл. „съм“

- в състава на сложни изречение съюзно или безсъюзно свързани, срв.:

Аз съм Том и съм англичанин И Аз съм Том, англичанин съм.

- Словоред на местоименните клитики (дателни и винителни) в конструкции със и без подлог от типа:

- *Тя дойде първа и му каза Тя дойде първа, каза му*

- *Тя МУГО каза*

Тук често бъркат мястото на получателя и получения обект заради влиянието на английския език в конструкции от типа: *I said **this to Peter***, където първо е обектът, а после получателят

- място на клитиките при празен подлог: *Той му го даде/Даде му го*

- Словоред на клитиките при перфект – заради различното им място в 3л.ед.ч.:

Дал си/съм му го И Дал му го е

- словоред на подлога при въпросителни изречения – слагат подлога преди глагола, както е в английски:

Къде Иван отиде? вм. Иван къде отиде? / Къде отиде Иван?

- грешка в позицията на съществителното име в именни словосъчетания със съществително име в служба на определение (в конструкции с приложение) заради влиянието на английски:

„Св. Мина“ болница вм. болница „Св. Мина“

